

งบการเงิน ภาษาคน

อ่านเป็นใน 3 ชั่วโมง

คู่มืออธิบายงบการเงินแบบเข้าใจง่าย
แม้ไม่มีพื้นฐานบัญชี

ผู้จัดทำ : ศักดิ์สุตา ฉันทะยานนท

สงวน**ลิขสิทธิ์**ตามพระราชบัญญัติ**ลิขสิทธิ์** พ.ศ. **2537**

ห้ามทำซ้ำ คัดลอก ดัดแปลง เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

สารบัญ

บทนำ

ทำไมคนส่วนใหญ่ “อ่านจบไม่รู้เรื่อง” ทั้งที่ไม่ยากเลย 8

PART 1: จบการเงินแบบภาษาคน

บทที่ 1 จบทำไรขาดทุนคืออะไร — เล่าให้ฟังแบบร้านข้าวแกง15

บทที่ 2 จบดูคือรูปถ่ายทรัพย์สินของธุรกิจ.....23

บทที่ 3 กระแสเงินสดคือเงินที่เดินจริง ๆ ไม่ใช่ตัวเลขในกระดาษ.....30

บทที่ 4 ทำไมธุรกิจ “ทำไรเยอะแต่เจ๊งได้”38

บทที่ 5 Notes to Financial Statements คืออะไร (แบบง่ายมาก)
.....45

PART 2: อ่านงบให้ป็นเร็ว ๆ

บทที่ 6 วิธีอ่านงบกำไรขาดทุนใน 1 นาที.....	52
บทที่ 7 วิธีอ่านงบดุลใน 1 นาที	59
บทที่ 8 วิธีอ่านกระแสเงินสดใน 1 นาที.....	66
บทที่ 9 ตัวเลขสัญญาณอันตราย 9 ข้อที่ต้องดูทุกครั้ง	74
บทที่ 10 ตัวเลขที่เจ้าของกิจการเืองกันบ่อย (เล่าแบบไม่ยาก)	82

PART 3: เปรียบเทียบแบบเห็นภาพ

บทที่ 11 ธุรกิจดี vs ธุรกิจแย่ ดูยังงใงบ	90
บทที่ 12 ยกตัวอย่างร้านกาแฟให้ดูแบบเต็มงบ	97
บทที่ 13 ยกตัวอย่างธุรกิจขายออนไลน์ให้ดูแบบเต็มงบ	104
บทที่ 14 ยกตัวอย่างบริษัทใหญ่ในตลาดหุ้น — ทอดรหัสงบของ “ร้านสะดวกซื้อ” แบบภาษาคน	112

บทที่ 15 จบจริงของร้านเล็ก vs บริษัทใหญ่ ต่างกันตรงไหน	119
--	-----

PART 4: จบการเงินสำหรับนักลงทุน

บทที่ 16 อ่านงบเพื่อหาหุ้นดี.....	126
บทที่ 17 Ratio ที่สำคัญจริง ๆ (ภาษาคน ไม่ใช่ศัพท์ยาก).....	133
บทที่ 18 วิธีดูงบแบบ Buffett Style ฉบับคนไทย	139
บทที่ 19 วิธีดูว่า “ธุรกิจแข็งแกร่งไหม” แบบไม่ต้องรู้บัญชี	144

PART 5: จบการเงินสำหรับเจ้าของร้าน

บทที่ 20 ตัวเลขที่เจ้าของร้านต้องดูทุกเดือน.....	151
บทที่ 21 ทำอะไรในกระดาษ ≠ ทำอะไรที่จับต้องได้	155
บทที่ 22 เงินจมอยู่ตรงไหน — และดึงคืนยังไง	160
บทที่ 23 สร้างระบบตัวเลขแบบง่าย ใช้ได้ทุกกิจการ	166

BONUS SECTION: ต่อยอดความเข้าใจงบ

บทที่ 24 บัญชีไม่ใช่ภาระ — แต่คือกระจกสะท้อนธุรกิจ.....	172
บทที่ 25 ทำไรไม่ใช่เงินสด — แล้วเงินอยู่ไหนหมด?	178
บทที่ 26 เช็กสุขภาพธุรกิจด้วยงบ 3 ใบ.....	184
บทที่ 27 วางแผนเติบโตจากตัวเลข.....	190
บทที่ 28 จัด Dashboard บัญชีแบบเข้าใจง่าย	196

บทส่งท้าย

จากคนไม่ชอบบัญชี → อ่านงบเป็นในชีวิตจริง	203
--	-----

บทนำ

ทำไมคนส่วนใหญ่ “อ่านจบไม่รู้เรื่อง”

ทั้งที่ไม่ยากเลย

ถ้าคุณเคยเปิดงบการเงินแล้วรู้สึกว่

“อ่านไม่รู้เรื่องเลยว่ามันคืออะไร”

“ศัพท์ยากเกินไปม๊ายเนี่ย”

“ต้องเรียนบัญชีมาก่อนรึเปล่า?”

คุณไม่ได้แปลกพลาดอะไรเลยครับ

คน 90% ที่ไม่ได้เรียนบัญชี ก็รู้สึกแบบเดียวกัน

แม้แต่เจ้าของธุรกิจบางคนก็ยังงงกับงบการเงินของตัวเอง

เพราะความจริงคือ...

**“ไม่มีใครเคยอธิบายงบการเงินให้คุณฟังแบบภาษาคนธรรมดา
เลย”**

ทุกคนชอบพูดด้วยศัพท์บัญชี ชอบเปิดด้วยนิยาม

แต่ไม่มีใครยกตัวอย่างง่าย ๆ

ไม่มีใครเล่าให้ฟังเหมือนเล่าเรื่องร้านโชห่วย

ไม่มีใครเปรียบเทียบให้เห็นเหมือนใช้เงินในชีวิตประจำวัน

งบการเงินจริง ๆ แล้วมันคืออะไร?

มันไม่ใช่เวทมนตร์

ไม่ใช่ของสูง

ไม่ใช่เรื่องของนักบัญชีเท่านั้น

แต่มันคือ “รายงานเล่าเรื่องธุรกิจของคุณ ด้วยตัวเลข”

เล่าว่าคุณหาเงินได้จากไหน

ใช้เงินไปกับอะไร

ตอนนี้มีเงินเหลืออยู่ไหม

ติดหนี้ใครบ้าง

ของที่คุณมีเป็นของคุณจริงไหม หรือของธนาคาร

และที่สำคัญ...เงินหายไปไหน?

แล้วทำไมต้องเข้าใจงบ?

เพราะในโลกของธุรกิจและการเงิน

ใครที่ “เข้าใจตัวเลข” จะได้เปรียบเสมอ

คุณจะรู้ก่อนคนอื่นว่าธุรกิจแบบนี้รอดไหม

ร้านนี้กำไรจริงหรือแค่หมุนเงิน

คู่ค้าคนนี้จ่ายได้แน่ หรือกำลังແก่ลังดี

หุ้นตัวนี้มีอนาคต หรือแค่ดูสวยแต่ไม่แข็งแกร่ง

ในขณะที่คนทั่วไปหลงกับยอดขาย

คุณจะมีโอกาสที่มากกว่านั้น เห็นของจริง

กำไรจริง เงินสดจริง สุขภาพการเงินจริง

“แต่ฉันไม่เก่งเลข” → ไม่เป็นไรเลย

คุณไม่ต้องเป็นนักบัญชี

ไม่ต้องจำศัพท์

ไม่ต้องทำสมการ

คุณแค่ต้องรู้ว่า...

- ตัวเลขนี้บอกอะไร
- ถ้าสูงหรือต่ำ แปลว่าอะไร
- แล้วมันจะส่งผลยังไงต่อธุรกิจหรือการตัดสินใจของคุณ

เหมือนคุณไม่ต้องเป็นหมอ ก็รู้ว่าไข้สูงไม่ดี

คุณไม่ต้องเป็นนักบัญชี ก็อ่านงบให้เข้าใจได้

หนังสือเล่มนี้ไม่ใช่ตำราบัญชี

มันไม่ใช่หนังสือสอบ

ไม่ใช่หนังสือสำหรับนักบัญชีมืออาชีพ

และไม่ใช่หนังสือที่ต้องใช้เครื่องคิดเลข

มันคือหนังสือสำหรับคนธรรมดา ที่อยาก “ดูออก”

อยากดูออกว่าอะไรดี อะไรเสี่ยง

อะไรจริง อะไรลวง

อะไรควรลงทุน อะไรควรระวัง

และที่สำคัญ...ธุรกิจของคุณเองกำลังจะไปทางไหน

แล้วคุณจะได้อะไรจากเล่มนี้?

- เข้าใจบทบาทไรชาดทุน ว่า “ขายดี = รวย” จริงหรือเปล่า
- เข้าใจบทดุล ว่า “ของที่เราดี” จริง ๆ แล้วเป็นของเราหรือของ
แบงก์

- เข้าใจกระแสเงินสด ว่า “มีกำไรแต่เงินไม่มี” มันเกิดได้ยังไง
- อ่านตัวเลขเร็วขึ้น ดูออกว่าธุรกิจแข็งแรงไหมใน 1 นาที
- รู้กันตัวเลขอันตราย ที่ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่กันสังเกต
- ใช้ดูหุ้น ดูร้าน ดูพาร์ตเนอร์ ดูตัวเอง — ได้หมด
- เปลี่ยนจากคนไม่เข้าใจตัวเลข → เป็นคนที่ “อ่านเกมธุรกิจเป็น”
ในสายตาคนอื่น

สุดท้ายนี้

หนังสือเล่มนี้จะไม่ทำให้คุณเก่งบัญชี

แต่มันจะทำให้คุณ “ไม่โง่เรื่องเงิน” อีกต่อไป

และนั่นคือความได้เปรียบที่แท้จริงในโลกของการเงินและธุรกิจ

เปิดหน้าถัดไป แล้วเริ่มเข้าใจงบการเงินด้วยภาษาคนแบบเดิม ๆ ได้เลย

ครับ

บทที่ 1

งบกำไรขาดทุนคืออะไร — เล่าให้ฟัง

แบบร้านข้าวแกง

ลองนึกภาพง่าย ๆ แบบนี้ครับ

สมมุติคุณเปิด “ร้านข้าวแกง” อยู่ในซอยบ้าน

ขายข้าวราดแกงจานละ 50 บาท

วันหนึ่งขายได้ 100 จาน = รายได้วันละ **5,000 บาท**

ฟังดูดีไหม?

แต่เดี๋ยวก่อน...อย่าเพิ่งคิดว่ามันคือ “กำไร”

เพราะคุณยังต้องเอาเงินไปใช้กับหลายอย่าง เช่น

- ค่าวัตถุดิบ (หมู ผัก เครื่องปรุง) วันละ 2,000 บาท
 - ค่าแรงลูกน้อง 1 คน วันละ 800 บาท
 - ค่าแก๊ส ค่าน้ำ ค่าไฟ เฉลี่ยวันละ 500 บาท
 - ค่าเช่าที่หน้าร้าน เดือนละ 9,000 = เฉลี่ยวันละ 300 บาท
- รวมแล้วคุณใช้เงินไปวันละ 3,600 บาท

ดังนั้น...

เงินที่เหลือจริง ๆ ในวันนี้คือ $5,000 - 3,600 = 1,400$ บาท

ตัวเลขนี้แหละ ที่งบการเงินเรียกว่า “กำไรสุทธิ” หรือ **Net Profit**

แต่ถ้าเล่าแบบ “ภาษาคน” มันก็คือ...

“วันนี้ขายได้เท่านี้ ใช้ไปเท่านี้ เหลืออยู่เท่านี้”

แล้วถ้าเราจะเอาตัวเลขพวกนี้มาเรียงเป็นตาราง

แบบงบการเงิน จะเป็นยังไง?

ดูตัวอย่างแบบง่าย ๆ เลยครับ:

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้จากการขาย	5,000
ลบ: ต้นทุนวัตถุดิบ	(2,000)
= กำไรขั้นต้น	3,000

ลบ: ค่าแรง	(800)
ลบ: ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	(800)
= กำไรสุทธิ	1,400

ตารางนี้คือสิ่งที่เรียกว่า “งบกำไรขาดทุน” (Profit and Loss Statement)

ทำไมต้องรู้เรื่องงบกำไรขาดทุน?

เพราะมันเป็นเหมือน “กล้องจุลทรรศน์” ที่ส่องให้เห็นว่า

ธุรกิจหาเงินได้จากอะไร ใช้เงินไปกับอะไร แล้วเหลือกำไร

มันจะช่วยให้คุณ:

- รู้ทันว่าค่าใช้จ่ายอะไรเยอะเกินไป
- รู้ว่าส่วนไหนทำให้กำไรหาย

- รู้ว่า “ยอดขายเยอะ” จริง แต่ “เงินเหลือน้อย” เพราะต้นทุนแอบสูง

งบกำไรขาดทุน = บอกว่า “กำไรที่แท้จริง” อยู่ตรงไหน

ธุรกิจบางราย “ขายดีมาก” แต่แทบไม่เหลือเงิน
เพราะต้นทุนสูง ค่าจ้างแพง ค่าเช่าโหด

ในขณะที่บางราย “ขายได้น้อย” แต่เหลือเงินเพียบ
เพราะบริหารต้นทุนดี ไม่มีค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

คุณไม่มีวันรู้สิ่งเหล่านี้ ถ้าคุณไม่ดูงบ

แปลศัพท์บัญชีเป็นภาษาคน

ศัพท์บัญชี	ภาษาคนธรรมดา
รายได้ (Revenue)	ขายของได้เงินเท่าไร
ต้นทุนขาย (COGS)	ค่าวัตถุดิบ ค่าของที่ขาย
กำไรขั้นต้น	เงินเหลือก่อนหักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
ค่าใช้จ่าย	ค่าจ้าง ค่าน้ำไฟ ค่าเช่า ฯลฯ
กำไรสุทธิ	เงินเหลือสุดท้ายในกระเป๋า

ข้อควรรู้

- กำไรในงบ = ตัวเลขบนกระดาษ

ไม่ใช่เงินสดในมือ เพราะลูกค้าบางคนยังไม่จ่าย

หรือบางครั้งคุณสั่งของมากองไว้ ยังขายไม่ออก

- ยอดขายเยอะ $\neq$ รวย

ถ้าต้นทุนสูง หรือใช้จ่ายเกินตัว สุดท้ายกำไรก็หายหมด

- **งบนี้อำคัญที่สุดใน 3 งบ**

ถ้าคุณไม่รู้จะเริ่มจากงบไหน งบกำไรขาดทุนคือจุดเริ่มต้นที่ดี